

## Karta przedmiotu

|                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                           |                                      |                        |                                                      |                       |       |
|------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------|------------------------|------------------------------------------------------|-----------------------|-------|
| Nazwa i kod przedmiotu                   | Przemiany we współczesnych systemach politycznych (Wykład), PG_00147582                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                           |                                      |                        |                                                      |                       |       |
| Kierunek studiów                         | Politologia (O)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                           |                                      |                        |                                                      |                       |       |
| Data rozpoczęcia studiów                 | październik 2025 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                           | Rok akademicki realizacji przedmiotu |                        | 2025/2026                                            |                       |       |
| Poziom kształcenia                       | II stopnia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                           | Grupa zajęć                          |                        | Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów |                       |       |
| Forma studiów                            | stacjonarne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                           | Sposób realizacji                    |                        | na uczelni                                           |                       |       |
| Rok studiów                              | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                           | Język wykładowy                      |                        | polski                                               |                       |       |
| Semestr studiów                          | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                           | Liczba punktów ECTS                  |                        | 3.0                                                  |                       |       |
| Profil kształcenia                       | ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                           | Forma zaliczenia                     |                        | egzamin                                              |                       |       |
| Jednostka prowadząca                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                           |                                      |                        |                                                      |                       |       |
| Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców) | Odpowiedzialny za przedmiot                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                           | prof. dr hab. Danuta Plecka          |                        |                                                      |                       |       |
|                                          | Prowadzący zajęcia z przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                           |                                      |                        |                                                      |                       |       |
| Formy zajęć                              | Forma zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Wykład                                                    | Ćwiczenia                            | Laboratorium           | Projekt                                              | Seminarium            | RAZEM |
|                                          | Liczba godzin zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 30.0                                                      | 0.0                                  | 0.0                    | 0.0                                                  | 0.0                   | 30    |
|                                          | W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                           |                                      |                        |                                                      |                       |       |
| Aktywność studenta i liczba godzin pracy | Aktywność studenta                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów |                                      | Udział w konsultacjach |                                                      | Praca własna studenta | RAZEM |
|                                          | Liczba godzin pracy studenta                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 30                                                        |                                      | 0.0                    |                                                      | 45.0                  | 75    |
| Cel przedmiotu                           | Celem kształcenia jest przekazanie wiedzy dotyczącej przeobrażeń we współczesnych systemach politycznych. Przedstawienie studentom kierunków zmian, ich przyczyn, przebiegu i konsekwencji. Wskazanie na rolę konsolidacji systemu politycznego jako instrument jego trwałości w dynamicznie przeobrażającej się współczesności. |                                                           |                                      |                        |                                                      |                       |       |

| Efekty uczenia się przedmiotu | Efekt kierunkowy                                                                                                          | Efekt z przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Sposób weryfikacji i oceny efektu        |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
|                               | [POLMU2_W11] Ma zaawansowaną wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania współczesnych systemów politycznych.              | posiada zaawansowaną wiedzę o zasadach funkcjonowania systemów politycznych we współczesnym świecie,<br>- ma rozszerzoną wiedzę o politycznej organizacji społeczeństw, procesach przemian oraz relacjach i więziach na poziomie lokalnym, regionalnym i globalnym,<br>- wie jakie są kierunki zmian zachodzących we współczesnych systemach politycznych | [SW3] opracowanie tekstowe/praca pisemna |
|                               | [POLMU2_W07] W zaawansowanym stopniu zna mechanizmy partycypacji politycznej.                                             | posiada zaawansowaną wiedzę o zasadach funkcjonowania systemów politycznych we współczesnym świecie,<br>- ma rozszerzoną wiedzę o politycznej organizacji społeczeństw, procesach przemian oraz relacjach i więziach na poziomie lokalnym, regionalnym i globalnym,<br>- wie jakie są kierunki zmian zachodzących we współczesnych systemach politycznych | [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja   |
|                               | [POLMU2_W04] W zaawansowanym stopniu zna mechanizmy funkcjonowania władzy politycznej.                                    | posiada zaawansowaną wiedzę o zasadach funkcjonowania systemów politycznych we współczesnym świecie,<br>- ma rozszerzoną wiedzę o politycznej organizacji społeczeństw, procesach przemian oraz relacjach i więziach na poziomie lokalnym, regionalnym i globalnym,<br>- wie jakie są kierunki zmian zachodzących we współczesnych systemach politycznych | [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja   |
|                               | [POLMU2_U04] Umie identyfikować realne i hipotetyczne zagrożenia występujące w przestrzeni politycznej.                   | - umie analizować i wyjaśniać procesy i zjawiska polityczne wykorzystując wiedzę teoretyczną,<br>- ma świadomość zachodzących relacji pomiędzy systemami państw a zjawiskami zachodzącymi w przestrzeni politycznej, a także posiada umiejętność ich oceny,<br>- rozróżniania specyfikę różnych systemów politycznych                                     | [SU5] realizacja zadania problemowego    |
|                               | [POLMU2_U02] Ma umiejętność analizowania mechanizmów władzy politycznej.                                                  | - umie analizować i wyjaśniać procesy i zjawiska polityczne wykorzystując wiedzę teoretyczną,<br>- ma świadomość zachodzących relacji pomiędzy systemami państw a zjawiskami zachodzącymi w przestrzeni politycznej, a także posiada umiejętność ich oceny,<br>- rozróżniania specyfikę różnych systemów politycznych                                     | [SU5] realizacja zadania problemowego    |
|                               | [POLMU2_K07] Potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności rozszerzone o wymiar interdyscyplinarnej. | - jest przygotowany do pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partiach politycznych oraz innych organizacjach krajowych i międzynarodowych,<br>- artykułuje potrzebę uczenia się przez całe życie                                                                                                     | [SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja   |

|                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                         |
|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
|                                                               | Efekt kierunkowy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Efekt z przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Sposób weryfikacji i oceny efektu       |
|                                                               | [POLMU2_U09] Umie wskazywać uwarunkowania ewolucji systemów politycznych właściwie dobierając źródła, dokonując ich krytycznej oceny, analizy i syntezy oraz twórczo interpretując i przekazując posiadaną wiedzę, również przy wykorzystaniu zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | - umie analizować i wyjaśniać procesy i zjawiska polityczne wykorzystując wiedzę teoretyczną,<br>- ma świadomość zachodzących relacji pomiędzy systemami państw a zjawiskami zachodzącymi w przestrzeni politycznej, a także posiada umiejętność ich oceny,<br>- rozróżniania specyfikę różnych systemów politycznych                                     | [SU5] realizacja zadania problemowego   |
|                                                               | [POLMU2_K03] Jest przygotowany do funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym. Potrafi zbierać, wykorzystywać i przetwarzać informacje w sferze publicznej.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | - jest przygotowany do pracy w organizacjach i instytucjach publicznych, w tym organach administracji publicznej, partiach politycznych oraz innych organizacjach krajowych i międzynarodowych,<br>- artykułuje potrzebę uczenia się przez całe życie                                                                                                     | [SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja |
|                                                               | [POLMU2_W06] Ma zaawansowaną wiedzę na temat zagrożeń i wyzwań stojących przed polityką, w tym o zasadach tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | posiada zaawansowaną wiedzę o zasadach funkcjonowania systemów politycznych we współczesnym świecie,<br>- ma rozszerzoną wiedzę o politycznej organizacji społeczeństw, procesach przemian oraz relacjach i więziach na poziomie lokalnym, regionalnym i globalnym,<br>- wie jakie są kierunki zmian zachodzących we współczesnych systemach politycznych | [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja |
| Treści przedmiotu                                             | Zagadnienia wstępne - system polityczny, typy i rodzaje systemów politycznych, fluktuacja systemów politycznych. Demokracja - typy i rodzaje reżimu politycznego; przeobrażenia w demokracji liberalnej; kryzys demokracji liberalnej - przyczyny, przebieg, konsekwencje. Populizm jako odpowiedź na kryzys demokracji liberalnej. Demokracje nieliberalne i ich wrogowie. W kierunku autorytaryzmu? - potrzeba bezpieczeństwa jako wyzwanie dla współczesnych systemów politycznych. Obywatel i jego polityczne kompetencje obywatelskie jako odpowiedź na kryzys demokracji liberalnej - partycypacja, apatia, społeczeństwo obywatelskie. Przemiany we współczesnych partiach politycznych - przyczyny i konsekwencje.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                         |
| Wymagania wstępne i dodatkowe                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                         |
| Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się | Sposób oceniania (składowe)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Próg zaliczeniowy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Składowa oceny końcowej                 |
|                                                               | praca pisemna                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 51.0%                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 100.0%                                  |
| Zalecana lista lektur                                         | Podstawowa lista lektur<br><br>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu): Albright M., Faszizm. Ostrzeżenie, Warszawa 2018. Anioł A., Szlak Norden. Modernizacja po skandynawsku, Warsaw 2013. Antoszewski A., Współczesne teorie demokracji, Studia z teorii polityki, vol. II, 1998/2003. Carpini D., M. X., Keeter S., Measuring Political Knowledge: Putting First Things First, American Journal of Political Science, 1993, no. 37. Fukuyama F., Ład polityczny i polityczny regres, Poznań 2015. Godlewski T., Obywatelskie kompetencje polityczne, [in:] Demokracja w Polsce po 2005 roku, (red.) D. Karnowska, Toruń 2008; W. Sadurski, Pandemia populistów, Kraków 2024; A. Domosławski, Rewolucja nie ma końca. Podróże w krainie buntu i nadziei. Warszawa 2024; Applebaum, Koncern autokracja. Dyktatorzy, którzy chcą rządzić światem, Warszawa 2024; D. Plecka, O gentelmanach w polityce. Demokracja otwarta a polityczne kompetencje obywatelskie w kontekście kryzysu demokracji i prób jego przezwyciężenia, Toruń 2023. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                         |

|                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                         | Uzupełniająca lista lektur                                                                                                                                                                                                                | Held D., Modele demokracji, Kraków 2010. Karwat M., O karykaturze polityki, Warsaw 2012. Kontrrewolucja u bram, (red.) J. Kołtan, G. Piotrowski, Gdańsk 2020. Krastev I, Holmes S., Światło, które zgasło. Jak Zachód zawiódł swoich wyznawców, Warszawa 2020. Lalman D., Oppenheimer J., Świstak P., Formalna teoria wyboru racjonalnego. Kumulatywne nauki polityczne, Studia Socjologiczne 1994, no. 4. Literatura uzupełniająca Meir P., Ruling the Void. The Hollowing of Western Democracy, Verso, London-New York 2013. Mounk Y., Lud kontra demokracja. Dlaczego nasza wolność jest w niebezpieczeństwie i jak ją ocalić, Warszawa 2019. Muller, J-W., Strach i wolność. O inny liberalizm, Warszawa 2020. Przeworski A., Democracy and economic development [in:] Political science and the public interest, (eds.) E.D. Mansfield, R. Sisson, Ohio Press, Ohio 2004. Raciborski J., Obywatelstwo w perspektywie socjologicznej, PWN, Warsaw 2011. Reykowski J., Myślenie polityczne, [in:] Podstawy psychologii politycznej, (red.) K. Skarżyńska, Wydawnictwo Żysk i spółka, Poznań 2002. Sandel M., Tyrania merytokracji. Co się stało z dobrem wspólnym?, PWN, Warsaw 2020. Stanley J., Jak działa faszyzm. My kontra oni, Warszawa 2021. Turska-Kawa A., Determinanty chwiejności wyborczej, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2015. Vidigal R., Measuring Certainty in Political Knowledge, www. / VIDIGAL_MEASUREMENT_final-with-appendix.pdf [access: 21 November 2021]. Zakaria F., Przyszłość wolności. Nieliberalna demokracja w Stanach Zjednoczonych i na świecie, Warszawa 2018 |
|                                                                         | Adresy eZasobów                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Przykładowe zagadnienia/<br>przykładowe pytania/<br>realizowane zadania | <p>Przemiany w systemach politycznych państw Azji Centralnej.</p> <p>Transformacja w Polsce po 1989 roku jako przykład przemian w systemie politycznym.</p> <p>Znaczenie obywatela i jego postaw dla przemian w systemie politycznym.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Praktyki zawodowe<br>w ramach przedmiotu                                | Nie dotyczy                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.